ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะในผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ แผนกศัลยกรรม โรงพยาบาลลำปาง

ชื่อผู้เขียน นางจรวยพร ทะแกล้วพันธุ์

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์พูนทรัพย์	โสภารัตน์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิลาวัณย์	เสนารัตน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ	คุณพันธ์	กรรมการ
อาจารย์อะเคื้อ	อุณหเลขกะ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวพรพรรณ	จันทร์ประสิทธิ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะ เป็นปัญหาที่สำคัญและพบมากที่สุดของการติดเชื้อในโรงพยาบาล ส่วนใหญ่มักเกิดกับผู้ป่วยที่ได้รับการคาสายสวนปัสสาวะ เพื่อวางแผนการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะได้เหมาะสม กับสถานการณ์ที่แท้จริง การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะในผู้ป่วยที่ได้รับการคาสายสวนปัสสาวะในแผนกศัลยกรรม โรงพยาบาลลำปาง ระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม 2536 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยที่ได้รับการคาสายสวนปัสสาวะเป็นครั้งแรกจำนวน 237 ราย โดยผลการตรวจปัสสาวะครั้งแรกที่คาสายสวนปัสสาวะไม่พบเชื้อก่อโรค ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย ข้อมูลเกี่ยวกับการคาสายสวนปัสสาวะ และการวินิจฉัยโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ของระบบทางเดินปัสสาวะซึ่งใช้เกณฑ์การวินิจฉัยของศูนย์ควบคุมโรค สหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ.1988 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา รวมทั้งการทดสอบค่าที การทดสอบไคว์สแควร์ และวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าในกลุ่มตัวอย่าง 237 ราย (เพศชาย 163 ราย เพศหญิง 74 ราย) เกิดการติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะคิดเป็นร้อยละ 25.3 (60 ราย) ต่อจำนวนผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะ 100 ราย ซึ่งในกลุ่มนี้เป็นการติดเชื้อชนิดมีอาการร้อยละ 51.7 และชนิดไม่มีอาการร้อยละ 48.3 เชื้อที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดการติดเชื้อมากที่สุดคือ เชื้ออีโคไล พบถึงร้อยละ 25 ของการติดเชื้อที่ระบบทางเดินปัสสาวะทั้งหมด

ในประเด็นของปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะ พบว่า อายุ ระยะเวลาของการคาสายสวนปัสสาวะ และจำนวนครั้งของการเทปัสสาวะออกจากถุงเก็บปัสสาวะในผู้ป่วยที่ได้รับการคาสายสวนปัสสาวะที่เกิดการติดเชื้อ และไม่เกิดการติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การได้รับยาต้านจุลชีพ จำนวนครั้งของการเทปัสสาวะออกจากถุงเก็บปัสสาวะร่วมกับการสวนล้างกระเพาะปัสสาวะตลอดเวลา และผู้สวนปัสสาวะ แต่ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ป่วยได้แก่ เพศ ภาวะการเจ็บป่วยเดิม และการผ่าตัดระบบทางเดินปัสสาวะไม่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาปัจจัยร่วมพยากรณ์การเกิดการติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะในผู้ป่วยที่ได้รับการคาสายสวนปัสสาวะพบว่า มีเพียง 3 ปัจจัยสำคัญ ที่พยากรณ์การติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การเทปัสสาวะออกจากถุงเก็บปัสสาวะตั้งแต่ 20 ครั้งขึ้นไป ผู้สวนปัสสาวะและการได้รับยาต้านจุลชีพ

จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นอย่างเด่นชัดว่าประเด็นสำคัญที่บุคลากรพยาบาลต้องตระหนักถึงคือ เทคนิคการสวนปัสสาวะ รวมทั้งการดูแลผู้ป่วยตลอดระยะเวลาของการคาสายสวนปัสสาวะ ซึ่งจะเป็นการป้องกันและลดการติดเชื้อในโรงพยาบาลของระบบทางเดินปัสสาวะในผู้ป่วยที่คาสายสวนปัสสาวะเพื่อให้การดูแลอย่างมีคุณภาพ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Factors Influencing Nosocomial Urinary Tract Infection of Indwelling Catheterized Patients at Surgical Department, Lampang Hospital

Author Mrs.Jarolyporn Thagleawpun

M.N.S. Infection Control Nursing

Examining Committee

Associate Professor Poonsap	Soparat	Chairman
Assistant Professor Wilawan	Senaratana	Member
Assistant Professor Aunnop	Koonphandh	Member
Miss Akeau	Unahalekhaka	Member
Assistant Professor Chawapornpan	Chanprasit	Member

Abstract

Nosocomial urinary tract infection is the most common nosocomial infection. In order to diminish nosocomial urinary tract infection suitable to the real situation of any hospital, the present study was designed. The major foci of the study is to examine important factors determining nosocomial urinary tract infection amongst indwelling catheterized patients admitted at Surgical Department, Lampang Hospital during October to December 1993. The study sample was composed of 237 patients who were first catheterized, and were not found any pathogen while catheterization. Data were collected only by the researcher using the form developed by the researcher. Obtained data include personal details, information concerning catheterization

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

and nosocomial urinary tract infection basing on Centers for Disease Control Criteria in 1988. Data analysis was performed using descriptive statistics including statistical tests such as t-test, Chi-square and logistic regression.

The major finding revealed that one fourth of 237 cases (163 males, 74 females) was developed nosocomial urinary tract infection. Of this group, just above half of them (51.7%) was symptomatic urinary tract infection whereas the rest of them (48.3%) was asymptomatic urinary tract infection. The most common microorganism was E.coli (25%). Regarding factors influencing nosocomial urinary tract infection, it was found that there was statistically significant difference between urinary tract infection patients and those of non urinary tract infection in terms of age, duration of catheterization and frequency of urine bag opening. Further, treatment of antibiotic, frequency of urine bag opening and continuous bladder irrigation and person who performed catheterization were significantly associated with nosocomial urinary tract infection. Nontheless, sex, underlying disease and operation of urinary tract were not statistically associated with nosocomial urinary tract infection.

Factors associated with nosocomial urinary tract infection in bivariate analysis were included in the logistic regression model. The highly significant predictors of nosocomial urinary tract infection included three main factors. They were frequency of urine bag opening more than 20 times, a person who performed catheterization and treatment of antibiotic.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

These results, hence, clearly indicate that the crucial points regarding nursing personnel and technique of catheterization including the quality of care provided for catheterized patients should be concerned. This, eventually, could be decreased the rate of nosocomial urinary tract infection.

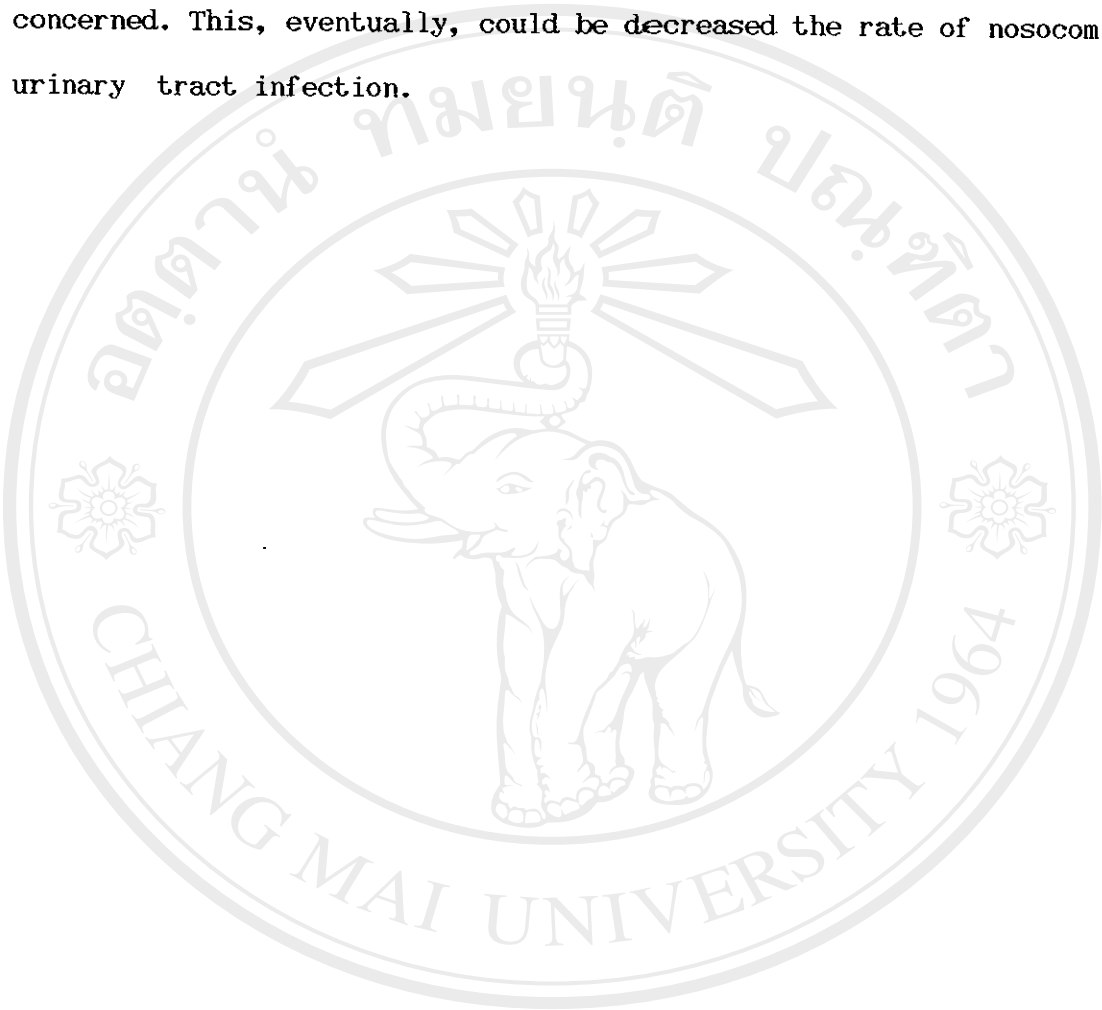

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved